

**RAPORTUL ANUAL
al Întreprinderii de Stat
”Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare”
pentru anul 2019**

I. Informații generale:

Î.S. "CMAC" este creată la data de 17.12.2013, în rezultatul reorganizării prin contopire a Î.S. „Institutul Național de Standardizare și Metrologie”, Î.S. „Centrul de Standardizare și Metrologie din Bălți”, Î.S. „Centrul de Standardizare și Metrologie din Ceadr - Lunga” (în baza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 996 din 27.12.2012). Fondator al Î.S. "CMAC" este Agenția Proprietății Publice.

Subdiviziunile structurale principale ale Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” (ÎS CMAC) sunt: Direcția Generală Organisme de Inspecție (locația Chișinău, locația Bălți și locația Ceadr-Lunga), Organismul Certificare Produse (locația Chișinău și locația Ceadr-Lunga-Cahul), Organismul Certificare Sisteme de Management, Laboratorul Încercări Produse Agroalimentare (locația Chișinău și locația Ceadr-Lunga), Laboratorul Încercări Produse Industriale, Laboratorul Încercări și Cercetări a Materialelor pentru Drumuri și Construcții, Centrul Formare Continuă.

Î.S. "CMAC" prestează servicii pe teritoriul țării, după cum urmează:

- în zona Centru prin intermediul a două locații (mun. Chișinău, str. E. Coca 28 și str. Muncești 162A);
- în zona de Nord a țării prin intermediul locației Bălți (mun. Bălți, str. Decebal 13).

Informația privind membrii Consiliului de Administrație al Întreprinderea de Stat "Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare" pentru anul 2019

Nr. d/o	Numele, prenumele membrilor consiliului	Funcția deținută	Numărul și data ordinului privind desemnarea în consiliu/reprezentant al statului	Data expirării împuternicirilor acordate	Mărimea indemnizației lunare stabilite de fondator, lei
1	2	3	4	5	6
1	Dermenji Vadim	Președinte , director general adjunct, Agenția Proprietății Publice	Ordin APP nr.211 din 07.12.2018		3000
2	Ivanicichina Tatiana	Membru , secretar de stat, Ministerul Finanțelor	Ordin APP nr.211 din 07.12.2018		3000
3	Cebotarean Dorina	Membru , șef Direcție privatizare și postprivatizare, Agenția Proprietății Publice	Ordin APP Nr.211 din 07.12.2018		3000
4	Vrabie Natalia	Membru , șef Direcție evidența patrimoniului public și analize economico-financiare, Agenția Proprietății Publice	Ordin APP Nr.211 din 07.12.2018		3000
5	Costin Iulia	Membru , secretar general de stat, Ministerul Economiei și Infrastructurii	Ordin APP nr.211 din 07.12.2018	Ordin APP nr. 351 din 14.11.2019	3000
6	Pîrgari Tatiana	Membru , consultant principal, Secția politici economice, Direcția Politici economice și mediul de afaceri, Ministerul Economiei și Infrastructurii	Ordin APP nr. 351 din 14.11.2019		3000

Principalele genuri de activitate ale întreprinderii sunt:

- etalonarea/verificarea metrologică a mijloacelor de măsurare în următoarele domenii de măsurări: mărimi mase mici, mase mari, volum, forță și duritate, mărimi termice, debit, presiuni, mărimi electro-radiotehnice, mărimi electrice, frecvență și timp, acustică, ultrasonografie, mărimi geometrice, mărimi fizico – chimice;
- certificarea produselor alimentare/Nealimentare conform domeniilor acreditate;
- certificarea sistemelor de management conform SM SR EN ISO 9001:2011 Sisteme de management al calității. Cerințe și SM SR EN ISO 22000:2006 Sisteme de management al siguranței alimentelor. Cerințe pentru orice organizație din lanțul alimentar;
- efectuarea încercărilor de laborator în domeniul agroalimentar, industrial, încercări și cercetări a materialelor pentru drumuri și construcție;
- instruirea în domeniul evaluării conformității (metrologie, certificarea produse, certificarea și implementarea sistemelor de management etc.).

II. Indicatorii de performanță ai întreprinderii:

2.1 Analiza indicatorilor financiari

Pe parcursul anului 2019, Î.S. "CMAC" a obținut rezultate pozitive în baza majorării indicatorilor cantitativi, fapt ce demonstrează capacitatea entității de a atinge cu succes obiectivele de performanță stabilite.

În perioada de referință, întreprinderea a obținut venituri totale în valoare de 40 061,3 mii lei, dintre care venituri din activitatea operațională în sumă de 37 194,5 mii lei, venituri din alte activități - 2 822,2 mii lei și alte venituri operaționale – 44,6 mii lei.

Ponderea cea mai mare în total venituri o deține veniturile din activitatea operațională în valoare de 37 194,5 mii lei (92,9 % din total venituri obținute pe întreprindere), ceea ce reprezintă o bună funcționare a activității de bază a entității.

Structura venitului din vânzări pentru anul 2019, conform domeniului de activitate al întreprinderii este următoarea:

- verificări metrologice și etalonări - 17 100 501 lei;
- încercări de laborator în domeniul agroalimentar/industrial/încercări pentru drumuri și construcții – 8 847 781 lei;
- certificarea produselor alimentare/Nealimentare – 9 607 626 lei;
- certificarea sistemelor de management a calității – 1 012 526 lei;
- instruirea și formarea profesională a personalului – 59 089 lei.

Analiza veniturilor pe tipuri de activități este expusă în tabelul 1.

Tabelul 1

Indicatori	mii, lei	ponderea, %
1. Venituri din activitatea operațională, din care:	37 194,5	92,9
• Venituri din vânzări	36 647,7	91,5
• Venituri din arendă	546,8	1,4
2. Alte venituri operaționale	44,6	0,1
3. Venituri din alte activități	2 822,2	7,0
Total venituri Î.S. "CMAC"	40 061,3	100,0

Performanțele financiare ale Î.S. „CMAC” pentru anul 2019 s-au evidențiat în primul rând prin realizarea și creșterea indicilor economici cheie aprobați de Consiliul de administrație pentru anul 2019, planul de venituri în sumă de 35 500,0 mii lei a fost îndeplinit cu 104,8 %, iar venitul din prestarea serviciilor a crescut cu 110,0 % comparativ cu anul 2018.

Eficiența activității economico-financiare se caracterizează prin indicatorii rezultatelor financiare și a rentabilității. La situația din 31 decembrie 2019, conform Situațiilor Financiare au fost înregistrați următorii indicatori de bază.

Rezultatele financiare ale Î.S. ”CMAC”, mii lei

Tabelul 2

Indicatorii	Perioada de gestiune		Abaterea absolută, mii lei	Ritmul creșterii, %
	Precedentă	Curentă		
Venituri din vânzări	33 810,8	37 194,5	+ 3 383,7	+ 10,0
Costul vânzărilor	22 371,5	23 129,3	+ 757,8	+ 3,4
Profitul brut	11 439,3	14 065,2	+ 2 625,9	+ 23,0
Rezultatul din activitatea operațională	2 739,0	2 663,0	- 76,0	- 2,8
Rezultatul din alte activități	(14,7)	156,2	+ 170,9	- 1165,0
Profitul pînă la impozitare	2 724,4	2 819,2	+ 94,8	+ 3,5
Impozitul pe venit	409,1	418,0	+ 8,9	+ 2,2
Profitul net	2 315,3	2 401,2	+ 85,9	+ 3,7

Conform datelor din tabel, observăm că Î.S. ”CMAC” a înregistrat rezultate financiare favorabile pe toate compartimentele în perioada anului 2019 față de anul 2018. Astfel, profitul net al perioadei de gestiune are o valoare de 2 401,2 mii lei, înregistrînd o creștere față de anul 2018 cu 3,7 %.

Rentabilitatea veniturilor din vânzări reflectă capacitatea întreprinderii de a obține profit în urma prestării serviciilor, adică caracterizează mărimea profitului obținut la un leu venituri din vânzări.

Aprecierea dinamicii rentabilității veniturilor din vânzări

Tabelul 3

Indicatorii	Perioada de gestiune		Abaterea absolută, mii lei
	2018	2019	
Venituri din vânzări, mii lei	33 810,8	37 194,5	+ 3 383,7
Profitul brut, mii lei	11 439,3	14 065,2	+ 2 625,9
Rezultatul din activitatea operațională, mii lei	2 739,0	2 663,0	- 76,0
Profitul pînă la impozitare, mii lei	2 724,4	2 819,2	+ 94,8
Profitul net, mii lei	2 315,3	2 401,2	+ 85,9
<i>Rentabilitatea veniturilor din vânzări, (%)</i> calculată în baza:			
Profitului brut	33,8	37,8	+ 4,0
Profitului din activitatea operațională	8,1	7,2	- 0,9
Profitului pînă la impozitare	8,05	7,6	- 0,45
Profitului net	6,8	6,5	- 0,3

Din calculele efectuate și prezentate în tabelul de mai sus, putem constata la Î.S. "CMAC" că majoritatea indicatorilor de rentabilitate a veniturilor din vânzări au înregistrat o scădere nesemnificativă în anul 2019 față de anul precedent. Astfel, nivelul rentabilității veniturilor din vânzări, calculată în baza profitului din activitatea operațională s-a redus cu 0,9 puncte procentuale, scăderea fiind influențată de micșorarea rezultatului din activitatea operațională cu 2,8 %, ceea ce a influențat ulterior la scăderea nivelului rentabilității veniturilor din vânzări calculat în baza profitului pînă la impozitare cu 0,45 puncte procentuale, și respectiv a profitului net cu 0,3.

Totodată, e important de menționat că nivelul rentabilității veniturilor din vânzări, calculat în baza profitului brut a crescut în anul 2019 cu 4,0 puncte procentuale față de anul precedent, ceea ce indică că la fiecare leu venituri din vânzări entitatea a obținut 37,8 lei în perioada de referință.

Deci, putem menționa că în cadrul Î.S. "CMAC" s-a creat o situație relativ favorabilă, deoarece indicatorii de rentabilitate reprezintă valori pozitive.

Analiza investițiilor realizate de Î.S. "CMAC" în anul 2019

Tabelul 4

Indicatori	2018, mii lei	2019, mii lei	Abaterea absolută, mii lei	Abaterea relativă, %
Investiții, inclusiv	1 881,2	1 516,8	- 364,4	- 19,4
- Din surse proprii	1 881,2	1 516,8	- 364,4	- 19,4
- Din proiecte de finanțare	-	-	-	-
Mașini, utilaje, instalații de transmisie	1 792,7	1 391,9	- 400,8	- 22,4
Reparații capitale	88,5	124,9	+ 36,4	+ 41,1

Conform datelor din tabel, putem constata că Î.S. "CMAC" a înregistrat o scădere semnificativă a indicatorilor de investiții totale pe entitate. Investițiile realizate în anul 2019 au constituit 1 516,8 mii lei și au fost cu 19,4 % mai puțin comparativ cu anul precedent, unde au fost realizate investiții în valoare de 1 881,2 mii lei.

Analizînd structura investițiilor realizate în anul 2019, putem constata că investițiile au fost efectuate în totalmente din surse proprii constituind 1 516,8 mii lei, unde principalele investiții au fost efectuate pentru achiziția utilajelor, echipamentelor – 1 391,9 mii lei și reparații capitale în sumă de 124,9 mii lei.

Totodată, se constată că în perioada analizată, întreprinderea nu a beneficiat de investiții prin intermediul proiectelor de finanțare și asistență tehnică.

Analiza lichidității Bilanțului Contabil ocupă un loc central în aprecierea situației financiare a întreprinderii. Importanța deosebită a lichidității decurge din natura economică a acestui indicator. În cadrul echilibrului financiar capacitatea de plată, lichiditatea, solvabilitatea caracterizează una din cele mai importante condiții de existență a întreprinderii pe piață – posibilitatea de a-și onora obligațiile de plată la termenele scadente.

Aprecierea lichidității și solvabilității în dinamică

Tabelul 5

Indicatorii	Perioada de gestiune		Abaterea absolută, +/-	Abaterea relativă, %
	2018	2019		
Lichiditatea curentă, <i>Total Active Curente/Datorii Curente</i>	1,24	1,09	- 0,15	- 12,1
Lichiditatea intermediară, <i>Mijloace Banesti + Investiții + Creanțe /Datorii Curente</i>	0,89	0,70	- 0,19	- 21,3
Lichiditatea absolută, <i>Mijloace Banesti/Datorii curente</i>	0,37	0,15	- 0,22	- 59,5
Coeficientul de solvabilitate, <i>Total Active/Total Datorii</i>	6,70	5,56	- 1,14	-17,0

Din calculele efectuate și prezentate în tabel, observăm că la Î. S. ”CMAC”, în perioada anului de gestiune, o tendință de scădere a coeficienților de lichiditate. Aceasta se explică prin faptul că în perioada anului 2019, au fost achitate Defalcări în bugetul de stat a unei părți din profitul net pentru anii 2015-2017 în sumă de 1 817 020,37 lei, precum și penalități în sumă de 463 581 lei (în baza corectărilor efectuate, conform Prescripției cu privire la rezultatele inspectării financiare), inclusiv Defalcări în bugetul de stat a unei părți din profitul net pentru anul 2018 în sumă de 1 157 648,15 lei, ceea ce a dus la reducerea semnificativă a mijloacelor bănești din cadrul entității.

Lichiditatea curentă se încadrează în nivelul limitei optime (1 – 2,5), lichiditatea curentă fiind de 1,09 în 2019 și de 1,24 în 2018, observându-se tendințe de scădere a acestui coeficient comparativ cu anul precedent. Acest fenomen negativ se explică prin faptul că ritmul creșterii datoriilor pe termen scurt depășește considerabil ritmul creșterii activelor curente. E important de menționat, că limita optimă poate varia în dependență de sectorul de activitate, astfel există sectoare care funcționează foarte bine cu 1,5 sau sub 1.

Din cauza micșorării sumei mijloacelor bănești în condițiile creșterii datoriilor curente și a creanțelor a scăzut și lichiditatea intermediară de la 0,89 în anul 2018 la 0,70 în anul 2019, încadrându-se în nivelul optim al acestui indicator (0,7-0,8).

La cel mai scăzut nivel, în comparație cu limitele stabilite (0,2-0,25) este indicatorul lichidității absolute, care s-a redus de la 0,37 în 2018, la 0,15 în 2019, ceea ce indică o scădere de 59,5 % comparativ cu anul precedent. Acesta reprezintă cel mai strict și dur criteriu de apreciere a lichidității, deoarece în cadrul calculării acestuia se compară cele mai lichide active curente cu datoriile pe termen scurt.

Coeficientul de solvabilitate înregistrează o reducere în anul 2019 față de 2018 cu 1,14 sau cu 17,0 puncte procentuale, coeficientul în 2019 ajungând la valoarea de 5,56 (valoare minimă admisă poate varia între 1,2-1,8). Coeficientul este mai mare ca 1, deci întreprinderea este capabilă să-și achite datoriile atât pe termen scurt cât și pe termen lung.

2.2 Analiza indicatorilor non-financiari

În activitatea întreprinderii, pe lângă indicatorii de performanță financiari, care ne permite să diagnosticăm eficiența și eficacitatea rezultatelor financiare obținute într-o anumită perioadă de timp, e important de identificat indicatorii nefinanciari de performanță ale entității, care reprezintă, la rândul lor, un instrument de gestiune managerială complexă. Astfel, pentru atingerea obiectivelor propuse de către conducerea CMAC, se pot evidenția următorii indicatori non-financiari:

- ✓ *Indicatori operaționali*, prin implementarea sistemului de control intern, fiind organizate atât audituri interne în cadrul organizației, cât și audituri de supraveghere externe de către evaluatorii Centrului Național de Accreditare "MOLDAC";
- ✓ *Gradul de satisfacție al clienților*, prin oferirea de servicii calitative clienților noștri fideli și potențialilor clienți, oferirea consultanței necesare, posibilitatea verificării statului cererii on-line, executarea lucrărilor în termeni restrânși, etc;
- ✓ *Imaginea pe piață*, promovarea serviciilor noastre atât pe site-ul cmac.md, cât și în alte surse media, menite să îmbunătățească poziția întreprinderii noastre pe piața internă, cât și externă; în acest sens a fost creat un nou site al întreprinderii cu modificarea logo-ului, a fost implementat Sistemul de management la nivelul întreprinderii conform ISO 9001:2015, care va contribui ulterior la promovarea unei imagini de întreprindere competitivă.
- ✓ *Motivația și satisfacția în muncă de către salariați*, reprezintă un indicator non-financiar important pentru întreprindere, cu deținerea unui personal calificat, responsabil, energic și dinamic, în acest sens, se organizează cursuri de pregătire profesională a personalului în diferite domenii de activitate, cu posibilitatea de a fi avansați în funcțiile oferite de conducerea CMAC, cu remunerarea atractivă a personalului (salariul mediu pe întreprindere în anul 2019 este de 9825 lei/salariat), oferirea de plăți suplimentare, conform Contractului colectiv de muncă la nivel de unitate al Î.S. "CMAC", etc;
- ✓ *Numărul de reclamații din partea agenților economici*, este un indicator esențial în aprecierea calității serviciilor oferite de către entitatea noastră, de aceea se urmărește periodic de către responsabilii de sisteme de management a reclamațiilor parvenite din partea agenților economici, înregistrate în condica de reclamații, cu identificarea cauzelor și soluționarea ulterioară a acestora;
- ✓ *Climatul organizațional*, constituie cheia succesului oricărei organizații, asupra importanței unui „climat sănătos”, influențează inevitabil satisfacția și atitudinile angajaților, iar acestea se răsfrâng la rândul lor asupra performanței în muncă. În acest sens, se organizează ședințe de lucru, seminare, activități recreative, unde se discută problemele din activitatea de bază a fiecărei subdiviziuni și căile de soluționare ale acestora, opiniile și sugestiile salariaților, care ulterior să favorizeze eficiența în cadrul întreprinderii.

2.3 Resursele umane

Baza activității Î.S. "CMAC" o reprezintă capitalul uman, de aceea atragerea, menținerea, dezvoltarea, și utilizarea corectă a resurselor umane reprezintă un obiectiv esențial și organizațional în entitate.

La 31 decembrie 2019, statele de personal cuprindeau 158 salariați (inclusiv 15 persoane cu contracte de muncă suspendate), după cum urmează: locația Chișinău – 124 persoane, locația Bălți – 15 persoane, locația Ceadâr-Lunga și Cahul – 19 persoane.

Capitalul uman în cadrul organizației este divizat în mai multe categorii de angajați, ponderea cea mai semnificativă deținând-o personalul de producere - 72 % din total personal pe întreprindere (și anume, specialiști/experti din domeniul metrologiei, certificare și încercări de laborator). Astfel, conform diagramei nr. 1 se prezintă următoarea configurație a divizării pe funcții a personalului:

Configurația divizării pe funcții a personalului (total 158 persoane)

Diagrama 1

Este important de menționat că pe parcursul anului 2019, s-au organizat cursuri de instruire a specialiștilor pe diferite domenii de activitate. În acest sens, au fost instruite angajați din cadrul Î.S. "CMAC", participând la seminare și cursuri de pregătire profesională. Cele mai multe persoane au fost instruite în cadrul:

- Centrului Formare Continuă din cadrul Î.S. "CMAC" - 84 persoane;
- "DAAC Software Systems" SRL – 48 persoane;
- Centrului Național de Acreditare "MOLDAC" - 15 de persoane;
- Institutul Național de Metrologie - 12 persoane;
- "Contabil-Service" SRL - 5 persoane;
- "Institutul Muncii" SRL - 4 persoane;
- "Flacăra Albastră" SRL - 4 persoane,
- "Naistra" SRL - 2 persoane.

În dependență de vîrstă, personalul din cadrul întreprinderii se repartizează, după cum urmează:

- pînă la 25 ani - 8 salariați (ceea ce constituie 5 % din total personal);
- 26 – 54 ani activează 113 salariați (72 % din total personal);
- Peste 55 ani - 37 salariați (constituie 23 % din total personal din cadrul întreprinderii).

III. Managementul Riscurilor

Managementul riscurilor este un element esențial al strategiei de dezvoltare a Î.S. „CMAC”. Prin acest proces se asigură realizarea eficientă a obiectivelor întreprinderii.

Principalele riscuri identificate sunt:

1. Riscul de personal.

Vârsta de pensionare, migrarea angajaților, dificultăți în încadrarea muncii a specialiștilor din motivul existenței unor cerințe restrictive ce țin de domeniile de activitate ale întreprinderii (de ex: experiență în domeniul evaluării conformității de minim 3 ani) și lipsa specialităților de pregătire profesională în cazul unor domenii;

2. Riscul de inovație și modernizare.

Transpunerea Directivelor Europene la legislația națională presupune o perioadă de tranziție și adaptare, fapt care poate crea unele stagnări de dezvoltare și regres de indicatori financiari ai întreprinderii și excluderea unor categorii de servicii;

3. Risc de producere.

Suspendarea, retragerea domeniilor acreditate din considerente de lipsă a solicitărilor în domeniul dat;

4. Riscuri financiare.

Riscul valutar și de lichiditate. Apare în consecința variației cursului valutar (apreciere, depreciere) a valutei de contract, în perioada dintre momentul încheierii contractului și data la care se efectuează plata în valută.

5. Riscul concurențial.

Apariția mai multor concurenți în domeniile acreditate.

IV. Dezvoltarea și performanțele întreprinderii

Î.S. „CMAC” pe parcursul anului 2019 a depus eforturi constante în vederea menținerii domeniului de acreditare, fiind efectuate audituri interne conform domeniilor de activitate din cadrul întreprinderii, și respectiv audituri externe (audituri de supraveghere și evaluări de reacreditare planificate) efectuate de către experții Centrului Național de Acreditare ”MOLDAC”. În urma acestor audituri, evaluatorii MOLDAC au confirmat, atât competența de activitate pe fiecare domeniu în parte, cât și corespunderea Sistemului de Management al Calității din cadrul Î.S. ”CMAC” la cerințele standardelor naționale și internaționale.

În perioada anului 2019 au fost efectuate comparări interlaboratoare, atât la nivel național, cât și la nivel internațional în diverse domenii: 47 intercomparări în cadrul Laboratorului Încercări Produse Agroalimentare, 16 intercomparări în cadrul Organismului de Inspecție Verificări Metrologice și Dispozitive Medicale, 23 intercomparări în cadrul Laboratorului Încercări și Cercetări pentru drumuri și construcții. În urma comparărilor interlaboratoare au fost obținute rezultate compatibile cu cele ale laboratoarelor de referință, fiind demonstrată și menținută calitatea rezultatelor încercărilor.

Totodată, e important de menționat că în perioada anului 2019, în cadrul Î.S. ”CMAC” nu au fost înregistrate reclamații din partea persoanelor fizice/juridice, ceea ce demonstrează competența personalului calificat și confirmă încrederea clienților în calitatea serviciilor prestate de către întreprinderea noastră.